

Основні методи і способи зупинки кровотечі

Раною називають всяке порушення цілісності шкірних і слизових оболонок організму людини. Найбільш часто ушкоджуються м'язи, кістки, внутрішні органи.

Перша допомога при пораненнях повинна забезпечувати зупинку кровотечі, закриття рани пов'язкою, нерухомість для забезпечення спокійного положення пошкодженої частини тіла.

Тимчасова зупинка кровотечі є одним із самих важливих завдань при рятуванні уражених і при значних кровотечах проводиться в першу чергу.

При зовнішній кровотечі кров витікає на поверхню шкіри.

Розрізняють наступні види кровотечі і способи її тимчасової зупинки:

Капілярна кровотеча, коли кров повільно сочиться з пошкоджених судин, зупиняється накладанням тиснучої пов'язки.

Венозна кровотеча, коли із рани витікає безперервно струмінь темно-червоної крові. Зупиняють його шляхом придання підвищеного положення пошкодженій частині тіла і накладанням тугої тиснучої пов'язки. При пошкодженні великих вен кровотечу зупиняють накладанням джгута.

Артеріальна кровотеча, коли з рани витікає яскраво-червона кров. Зупиняють її пальцевим притискуванням артерії до прилягаючої кістки накладанням давлючої пов'язки, джгута або закрутки. Кровотеча із малих артерій може бути зупинена накладанням тиснучої пов'язки: на рану накладають декілька шарів стерильної марлі або бинта, потім шар вати, і все це щільно перебинтовують.

Найшвидше зупинити кровотечу можна за допомогою пальцевого притискування артерії до прилягаючої кістки. Особливо цей спосіб придатний при ранах голови, обличчя чи шиї. При кровотечах із ран голови притискають скроневу артерію попереду вуха, на рівні брови.

Кровотечу із плечової артерії можна зупинити вдавленням тугого валика із вати у підпахову впадину. Кровотечу із ран на нозі зупиняють шляхом притискування стегнової артерії всередині пахового згину. Сильну артеріальну кровотечу із ран на кінцівках зупиняють також накладанням вище рани джгута або закрутки. Пальцеве притискування при цьому використовується тільки як допоміжний спосіб при накладанні джгута (закрутки) або при його перекладанні

Найбільш надійним способом зупинки артеріальної і сильної венозної кровотечі є накладання джгута або закрутки. Матеріалом для джгута може бути гумова трубка, косинка, носова хустинка галстук та ін. Джгут чи закрутку накладають на кінцівки, а

також стегно чи плече вище місця поранення. Під нього підкладають якусь тканину – одяг, рушник та ін.

Необхідно особливо підкреслити, що джгут або закрутка накладається не більше, ніж на 1,5-2 год., а у холодний час і при променевих ураженнях не більше, як на 1 год., інакше може виникнути омертвіння кінцівки. Час накладання джгута або закрутки обов'язково повинен бути відмічений на папірці, який підкладають під джгут, або на самій пов'язці.

Якщо з моменту накладання джгута або закрутки пройшло більше 1-2 год., то необхідно послабити джгут – до появи рожевого кольору кінцівки і відновлення чутливості. Роблять це повільно, з тим, щоб у випадку відновлення кровотечі потік крові не виштовхнув кров'яний згусток, який утворився у рані.

Зупинення кровотечі із ран кінцівок їх згинанням у суглобах з наступною фіксацією є другим надійним способом. В область суглобного згинання попередньо кладуть валик із марлі або вати.

Транспортувати хворих із зупиненою кровотечею необхідно обережно, без поштовхів і різких рухів, щоб не викликати повторну кровотечу.

Для захисту рани від можливого ураження бактеріями, отруйними або радіоактивними речовинами на неї накладають пов'язку. Пов'язка також сприяє зупинці кровотечі і утримує пошкоджений орган у зручному спокійному стані.

При ударах, здавлюванні, падінні можуть виникнути внутрішні кровотечі, ознаками яких є: головокружіння, слабкість, блідість шкіри, іноді втрата свідомості. До прибуття медичного працівника рекомендується підняти кінцівки потерпілого, щоб збільшити приплив крові до мозку і створити абсолютний спокій, на забите місце накладають пов'язку, змочену в холодній воді, або лід.